

О БРАКУ

Циљ брака је љубав. Љубав је човеку дата да би се, кроз однос према вољеној особи, васпитавали за љубав према Богу.

Љубав подразумева жртву, ако тога нема, распашће се заједница. У јеванђељској причи о свадби у Кани Галилејској, која се и чита током венчања, Исус Христос први пут открива себе, открива да није обичан човек. Дакле, на свадби се први пут открива људима и твори своје прво чудо, тме показује који значај придаје браку. Он ту претвара воду у вино. Вода је симбол пролазног, променљивог, а вино трајног, вечног. То је, уједно, и мисија брака. Чим двоје улазе у брачну заједницу, значи да су добили шансу.

Брак је Света Тајна, али је данас постао све друго осим Свете Тајне. Постао је економска заједница и подела улога и послова, а изгубила се светиња, лако се у њу улази, а још лакше излази. Не доживљава се више као тајна у којој двоје постају Једно, једно тело. Брак је заједница људи који су потекли из различитих духовних, интелектуалних, социјалних, психолошких миљеа, свако има своја различита искуства која уноси у брачну заједницу. Без обзира на те разлике, они бивају спојени љубављу. У причи о свадби у Кани Галилејској се види да љубав која је спојила двоје младих није потекла из њих самих, она је Дар Божији, врста кредита који Бог даје њима да би они управо због мноштва разлика које их раздвајају, имали помоћ и благодат, без чега би се та заједница распала. Они у почетку живе благодаћу Божијом, али се брзо та благодат повлачи, а супружници остају у рингу да се сами боре и умножавају ту благодат љубави. Љубав у почетку би требало да буде најмања љубав у току брачне заједнице, а највећа да буде на крају. Христос воду тек на крају претвара у вино. Пуноћа и савршенство треба да дођу на крају, али у есхатолошком смислу се они никад и не завршавају. Она ће и у вечности да се разраста из љубави у љубав, из радости у радост, све у бескрај.

Зашто Бог установљује брачну заједницу? Брачна заједница је Црква у малом, зато се некад венчање обављало током Литургије, а врхунац је њихово причешћивање. Данас се то изместило из Литургије, даје им се вино као сурогат свете тајне. Брак је Бог створио из истих разлога из којих постоји и Црква, не да постоји натуралистички сплет односа између људи, већ да би се створио сплет односа између мушкарца и жене који прелази смрт, а смрт се прелази заједницом са Христом, тј. љубављу према Христу, помоћу које онда они и воле једно друго и одржавају своју брачну заједницу и превазилазе и саму смрт. Брак не значи да се они херметички затворе у кућу, већ нуди могућност да постанемо црквена бића у правом смислу те речи. То није хуманистичка љубав у којој неко ужива у своме милосрђу, негујући тиме своју гордост, већ да би двоје, у свакодневном општењу, имали могућност да се реално одричу себе, своје воље. То је везано за наше постојање у Цркви. Да бисмо се уподобили Богу и саобразили се Његовој вољи, потребно је да се одрекнемо себе, одрећи се своје воље и не уздати се у своје моћи и своје потенцијале. Брак нам даје ту могућност да сваког дана имамо прилику да у разним питањима где се не слажемо – праштамо, молимо за опроштај, афирмишемо другу особу, а то је својеврстан крст, жртва, стално самопреиспитивање јер смо увек у искушењу да наметнемо своју вољу оном другом.

Апостол Павле каже да муж треба да **воли** жену као самог себе, тј. као што Христос воли Цркву, а жена треба да се боји мужа. То није буквално страх, већ да она буде у стралном трепету пред љубављу свога мужа, да га не повреди. Брак нам даје могућност за самопревазилажење себе и остваривање кроз заједницу.

И деца не смеју да постану мали идоли, нити да остварују снове својих родитеља, нити да родитељи кажу: Ја сам ти пружио то и то, већ да, обезбеђујући потребе свог детета, пролазе кроз муку, али радосну муку васпитавања свог детета. У браку човек може да постане биће љубави и да затим са свим људима доживљава љубав и са свима буде у заједници. Тиме и његова деца постају у Христу чланови Цркве и делови те заједнице. То је заједница Бога и људи, не гледају се моралне вредности, већ се свако посматра као икона Божија, свако је вреднији од нас и светитељ по љубави Божијој.

Центар размишљања између двоје супружника треба да буде Света Литургија, и као садашње стање и као перспектива вечности. Ако ми ставимо себе у контекст Литургије, моћи ћемо врло добро да проценимо своје снаге и спроведемо у дело све.

Епископ јегарски Порфирије